

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
Drs. P.J. Duisenberg
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Bestuurskern
Concerndirectie Financieel
Economische Zaken

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/191302

Uw referentie
170047

Datum 30 september 2026
Betreft Bestuurlijke reactie op het conceptrapport "Focus op
militaire mobiliteit"

Geachte heer Duisenberg,

Op 30 september 2026 heb ik van u het conceptrapport 'Focus op militaire mobiliteit' van de Algemene Rekenkamer ontvangen en met veel interesse gelezen.

Mede namens de Staatssecretaris van IenW en de beide bewindspersonen van Defensie, dank ik de Algemene Rekenkamer voor haar onderzoek. Nederland speelt een belangrijke rol in het vervoer van militair materieel van en naar onze bondgenoten. Daarnaast moet onze eigen krijgsmacht troepen en materieel kunnen vervoeren. Onze infrastructuur moet daarom ook bij grootschalige en langdurige militaire transporten op deze taken berekend zijn.

De Rekenkamer constateert terecht dat militaire transporten nu vrijwel altijd doorgang kunnen vinden, ook als (spoor)wegen, bruggen en viaducten nog niet aan alle militaire eisen voldoen. Soms is daarvoor een andere route nodig, of moeten colonnes worden opgesplitst. Daartegenover staat dat veel infrastructuur sterk verouderd is, er een grote instandhoudingsopgave is, maar er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de infrastructuur in het benodigde tempo op orde te krijgen. Dat leidt in toenemende mate tot storingen en gebruiksbependingen, die niet alleen het gewone (goederen)vervoer raken, maar ook militaire transporten. Bovendien zal in aanloop naar en tijdens een grootschalig militair conflict het aantal transportbewegingen van Defensie en bondgenoten sterk toenemen. De inzet van dit kabinet is dan ook om grootschalig en langdurig militair transport zo efficiënt en ongehinderd mogelijk plaats te laten vinden. Ook vanuit het perspectief van militaire mobiliteit ligt de primaire zorg daarom bij een goede staat van de infrastructuur en daarmee bij de instandhoudingsopgave.

Op 16 maart jl. Kamer geïnformeerd over de grote opgaven binnen het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds en de noodzaak om scherpe keuzes te maken (Kamerstuk 36 800 A, nr. 39). Niet alles kan en niet alles kan tegelijkertijd. Daarom vindt er een grootschalige herprioritering van het Mobiliteits- en Deltafonds plaats, waarbij de instandhouding van de infrastructuur prioriteit krijgt.

Dit is nodig om de negatieve trend van uitgesteld onderhoud, stijgende storingen en meer en langer durende beperkingen zoveel als mogelijk te keren. Medio oktober wordt de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van deze prioritering.

Bestuurskern
Concerndirectie Financieel
Economische Zaken

Hoeveel middelen er extra geïnvesteerd moeten worden in infrastructurele aanpassingen vanwege militaire mobiliteit, is zoals de Rekenkamer stelt nog niet volledig duidelijk. Vooralsnog kunnen met pragmatische oplossingen en door keuzes in de logistieke planning de meeste transporten nu doorgang vinden. Een deel van de informatie die nodig is om de kosten voor aanpassingen aan de infrastructuur scherper te krijgen, is nog in beweging. Zo buigt de EU zich dit najaar opnieuw over de technische eisen die worden gesteld aan dual use infrastructuur, zijn delta-analyses voor spoor en vaarwegen nog gaande en worden er nadere analyses uitgevoerd die meer inzicht geeft in welke afwijkingen van militaire eisen in de praktijk tot operationeel knelpunten kunnen leiden. Samen met Defensie, uitvoeringsorganisaties en buurlanden brengen we de opgave daarmee steeds verder in kaart.

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/191302

Vanuit IenW en Defensie gaat de aandacht overigens niet alleen uit naar mogelijke infrastructurele aanpassingen om grootschalige militaire transporten door Nederland mogelijk te maken. Het zo normaal mogelijk laten doordraaien van de maatschappij is ook een van de prioriteiten. Daarom kijken beide departementen ook nadrukkelijk naar de gevolgen van de impact van militair verkeer op het dagelijkse civiele verkeer. We onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de hinder voor burgers en bedrijven zoveel als mogelijk te beperken en naar wat nodig is om civiel vervoer, zoals woon-werkverkeer, zorg- en hulpdiensten en het goederenvervoer zoveel als mogelijk door te laten gaan.

Over de prioritering en financiering van het totaal aan maatregelen die nodig zijn voor militaire mobiliteit en waarbij economie en maatschappij zoveel als mogelijk door kunnen blijven draaien, zijn IenW en Defensie in gesprek. Waar dit tot concrete afspraken leidt, zullen we in gezamenlijkheid de Kamer over de uitkomsten informeren. Bij voorkeur in een besloten technische briefing gelet op het vertrouwelijke karakter van sommige informatie.

Hoogachtend,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Vincent Karremans